

ERDELYI MAGYARÁG

Felolős szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szer-
kesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ára 1 lej
V. évfolyam 16 sz
1936 január 17.
Csütörtök

Francia politikai körök szerint

Németország a semleges Rajna- vidék megszállására készül

Ha kimondják az olajzárlatot Olaszország ellen, úgy Németország
megkezdí európai terjeszkedését

London, január 15.

A mai angol minisztertanács, amely az olajmegtorlások ügyében dönt, vajszínűleg elejti ennek a felvetését a Népszövetség ülésén. A megtorlásokat ellenző angol miniszterek azon a véleményen vannak, hogy az olajtilalom elhalasztása kedvező légkört teremtené a béketárgyalások számára és minthogy ennek az álláspontnak

képviselői vannak fölényben, kétségtelen, hogy ez fog győzni is.

A Daily Mail szerint Párisban az a vélemény, hogy senki sem vállalná a felelősséget az olajmegtorlások kimondásáért, annál kevésbé, mert a fegyverkezését befejező Németország — annak tudatában, hogy Olaszország meggyengült — haladéktalanul megszállná a semleges Rajnavidéket.

nek hozzászokva nő az elégedetlenség.

Az „United Press” jelentése szerint Harrarnak az abesszin csapatok részéről való kiűritése megtörtént. Mint ismeretes, ezt a műveletet azért határozták el, hogy a városnak olasz részről való bombázását elkerülhessék.

Aszmarai hír szerint számos abesszin harcos fellázadt parancsnokai ellen Makallétól nyugatra. A lázadást vérbefojtották és 50 katonát kivégeztek.

A „Messagero” aszmarai jelentést közöl, amely szerint a Duce egyik fia, Vittorio, egyik legutóbbi repülőtérmegadás alkalmával rendkívül súlyos veszélybe került. Repülőgépét ugyanis az abesszinek heves tüzeléssel fogadták és egy fegyvergolyó behatolt a gép belsejébe, ahol a kormány szerkezet egyik fontos alkatrészét szétzúzta. A fiatal Mussolini nagy erőfeszítéssel, ennek ellenére is az olasz vonal mögé jutott és a repülőtéren minden baj nélkül leereszkedett.

Elpusztította az esőzés az olaszok Abessziniában készült utjait

London, január 15.

Katonai téren jelentős esemény tegnap sem történt az abessziniai frontokon. Olasz hivatalos jelentés csak járőrtevékenységről és a repülőgépek felderítő útjáról beszél. Az abesszinek szintén nem adnak hírt jelentős összecsapásokról. Mindinkább nyilvánvalóbbnak látszik, hogy a hadműveletek holtpontra jutottak és katonai döntésre várni közelebből nem lehet. A folyton ismétlődő esőzések lehetetlenné teszik nagy katonai tömegek mozgását nehéz járművekre szerelt hadieszközökkel sem lehet sokat elérni az úttalan Abessziniában, a repülőgépek sem váltották be a katonai részről hozzájuk fűzött reményéseket.

Frontról visszaérkezett haditudósítók szerint a terepviszonyok óriási nehézségei halhatatlan erőfeszítéseket kívánnak az olaszoktól. A gránit hegységekben 2000 méternyi magasság fölött gyönyörűen megépített hegyi utak pár napi zuhogó esőzés után néha egyszerűen belezuhannak a mélységbe. Ilyen körülmények között érthető, hogy minden támadás előkészítése hosszú heteket vesz igénybe.

Viszont ez a helyzet teszi nyilvánvalóvá azt is, hogy rövides megoldást az abessziniai háborús válságban csak diplomáciai téren lehet várni.

A német távirati iroda haditudósítóinak jelentéseiből is kitűnik, hogy az olaszok fronthelyzete igen súlyos és aggodalomra ad okot. A kisesős évszak rendkívül korán kezdődött és szokatlanul hosszúra nyúlt. Ez az olasz haditervet teljesen felborította. Az utak és ösvények teljesen járhatatlanok és az olaszok sem előreha-

ladni, se visszavonulni nem tudnak, mert az általuk készített utak a lezuduló hatalmas víztömegek folytán ismét tönkrementek.

A jelentés beszámol arról is, hogy az élelmiszerutánpótlás hihetetlen nehézségekbe ütközik. Egyes hadosztályok napok óta nem kaptak élelmet és a katonák között — akik a különös, trópusi klímához sincsen-

A tengerészeti értekezlet feloszlása feszült helyzetet teremt a Csendes-Oceánon

Páris, január 15.

Az a hír, hogy Japán otthagya a tengerészeti értekezletet és ezzel a konferencia felrobbant, francia politikai körökben nagy nyugtalanságot és izgalmat váltott ki. A francia kormány mélyen sajnálja Japán ezen tettét és arra következtet, hogy ez még súlyos bonyodalmakat fog okozni nem csak a távolkeleten, de az európai politikában is.

A londoni „Daily Telegraph” írja, hogy Japán távozása a londoni tengerészeti konferenciáról szükségessé teszi, hogy Ameri-

ka és Anglia a távolkeleti tengeri hadi támpontokat megerősítse, illetve újabb támpontok létesítéséről gondoskodjék.

Elsősorban Honkong megerősítését kell befejezni.

Páris, január 15.

A francia belpolitikai élet igen élénk. Mindenki két kérdésre vár feleletet:

1. Mikor tüzik ki a választásokat;
2. Milyen lesz az álláspontja a radikális pártnak a kormány támogatás szempontjából.

Repülőkatasztrófa Amerikában 17 halottal!

Newyork, január 15.

Az Egyesült Államokban szörnyű repülőkatasztrófa történt. Egy utasszállító gép, amely Newmarckból Los Angeles fele

volt utban, eddig még ki nem derített okokból lezuhant és egy mocsárba esett, ahol eltűnt. A gép tizenhárom utasa és három főnyi személyzete elpusztult.

Az ujévi nagy tombola 26. száma

Borzalmas kettős vasuti baleset az uioarai pályaudvaron

Halálra gázolt a tolatóvonat egy 19 éves cigányprimást, kedvesének pedig levágta kezét

A vonat kerekei alá esett egy careii vasutas

Ocna Muresului jan. 15.
Vérfigyasztó halálos kimenetelű, kettős baleset játszódott le tegnap délután az uioarai állomáson. Délután 2 és 3 óra között Csizmás Ernő 19 éves cigányprimás kedvesével Herki Matilddal kéz a kézben sétáltak az állomáson.

Élénk beszélgetésbe voltak merülve a fiatalok és így történhetett hogy a sínek közé tévedtek nem véve figyelembe hogy háttuk mögött egy vonat tolat.

Az állomásfőnök aki a peron felől nézte a vonat tolatását, észrevette azt a veszedelmet, amelyben a fiatal és mindenről megfeledkezett pár forog. Rájuk kiáltott:

— Alljanak félre!

Csizmás Ernő és Herki Matild azonban erre sem figyeltek fel. Talán azt hitték, nem nekik szól a kiáltás vagy talán meg sem hallották azt. Mert lehet éppen az örök boldogságról ábrándoztak, amikor

bekövetkezett a szörnyű katasztrófa.

A tolató vonat ugyanis időközben teljesen odaért a fiatal párhoz. A következő pillanatban a vonat a szerencsétlen fiatal cigányprimást elkapta és

testét a kerekek közé gyűrte. Előbb az egyik lábát vágta le a kerekek, — majd a derekán gázolt át a vonat, úgy hogy azonnal kiszenvedett.

Herki Matild a szerencsétlenség bekövetkezésének pillanatában ráeszmélt arra, hogy mi történik velük. Öntudatának hirtelen támadt fellobbanásával el akarta huzni a fiút a vonat elől, de a gép erősebbnek bizonyult nála, sőt a leányt is magával rántotta a szörnyű erő, úgy hogy súlyos ütést kapott az arcára. Az ütéstől és a rémületől vajszínűleg eszméletét veszthette és így történhetett, hogy szédülten bukott a sínekre, ahol a vonat egyik kereke átment balkezén.

Kórházba szállították ahol le kellett vágni könyökig a balkarját. Állapota — főleg a kiállott izgalmak következtében — rendkívül súlyos.

A hatóságok bevezették a vizsgálatot a megrendítő kettős tragédia ügyében, ám bár felelősség valószínűleg senkit sem terhel mert a fiatalokat figyelmeztették a veszélyre. Így egyedül maguk az okai a szörnyű katasztrófának.

Carei január 15.

Súlyos baleset történt ma reggel hat órakor a carei állomáson. Vaggonokat rendeztek és közben Zsigmond Sándor 47 éves kocsirendező a mozgó szerelvényen egyik kocsiról át akart lépni a másikra. Szerencsétlenségére azonban a lépcső mellé lé-

pett elvesztette az egyensúlyt és a két kocsai közé esett.

A többiek csak akkor vették észre a történeteket amikor a vajtóhoz értek és Zsigmond nem jelentkezett átváltásra. Kutatni kezdték és a szerelvény mögött eszméletlenül találták.

Halálos bicskapárbaj két gazdálkodó közt a föld miatt

Mindkettőjüket életveszélyes sérülésekkel szedték fel a harc színhelyéről

Jasi január 15.

Rusu Nicolae és Petre Potoroaga Leteani községbeli lakosok között állandó veszedés tárgya volt egy darabka föld amelyet mindkét gazdálkodó a sajátjének mondott.

Tegnap a mézőn a két gazdálkodó csatládjuktól körülvéve ismét találkozott. Előbb csak szóval sértették egymást, végül ökökre mentek, majd kikerült a bicska is. Rusu

Nicolainak eltörtött négy bordája, továbbá összezuzódott a veséje. Haldokolva szállították be a kórházba.

Potoroaga szurást kapott a mellébe. Állapota bár súlyos, de nem életveszélyes. A verekedés többi hőseit a csendőrség letartóztatta és jelentést tett az ügyről az ügyésznek.

Csendélet Csikágóban

Agyonlőtte ellenfelét a tárgyaló teremben a pervesztes ügyvéd

Csikágó, január 15.

Keoget chikagói ügyvéd két millió dollár erejéig kártérítési pert indított egyik legnagyobb amerikai biztosító társaság ellen. Az ügy tegnap került bíróság elé, — amely elutasította a keresetet. Az ügyvéd, amikor kihirdették előtte az ítéletet, zsebéből revolvért rántott elő és több lövést adott le a teremben jelenlévőkre. Az első golyót Keoget az ellenfél ügyvédje felé küld-

te, aki halálosan találva zuhant el az emelvényen.

A második és harmadik lövés azonban, amelyeket a bírának szánt szerencsére célt tévesztett s nem sebesített meg senkit. A dühöngő embert végül is a teremőröknek a jelenlévők segítségével sikerült lefegyverezni.

Keoget ügyvédet átadták az ügyésznek.

Ujabb nyugtalanság Indiában

A hinduk és mohamedánok közötti feszültség állandó összecsapásokban robban ki. Felvételeink Bombayban készült ahol az összecsapások után rendőrség ügyel fel a zavargók által elkobozott bambuszbotok tömegére.

Kivágandó és összegyűjtendő
Igazoló szelvény.

26

Aki 30 szelvényt összegyűjt, az résztvehet az újévi tombolán

1935. december—1936. január

A szerencsétlen ember kezén fejen és felső testén seznvedett súlyos sérüléseket. Azonnal beszállították a kórházba, ahol a hajállal vívódik.

A nyomozás megállapította, hogy a szerencsétlenséget az okozta, hogy az állomáson egyetlen villany nem égett, koromsötét volt és így a szegény vasutas nem láthatta pontosan, hogy hol van a szomszéd kocsai lépcsője. Találomra lépett és közben elvesztette egyensúlyát.

Bányász balesetek Baia-Maren

Baia Mare, január 15.

A kerszthegeyi bányában Bud János 26 éves bányász robbantáshoz lyukat fúrt. — Munka közben egy kisebb kődarab zuhant Budra és a munkás fejét betörtte. — Az Aurum bányaműveknél Román János 26 éves bányásznak a keze csipjelrakás közben megsérült és munkaképtelen lett. A két munkást a betegpénztári kórházban ápolják.

Kormányválság fenyeget Lengyelországban

Megingott a miniszterelnök, belügy- és igazságügyminiszter helyzete

Varsó, január 15.

Tegnap számunkban közöltük hogy a törvényszék szigorú ítéletet hozott Pieracki lengyel belügyminiszter gyilkosai fölött.

A nemzetközi sajtóban most olyan hírek láttak napvilágot hogy a szigorú ítélet ellenére a lengyel igazságügyminiszter helyzete nem szilárdult meg, sőt még közelebb áll az eshetőség hogy Michalowski igazságügyminiszter valóban lemond. Egyes lengyel lapok már tudni is vélik, hogy ki lesz Michalowski utóda. A lemondás esetén Hdezinski venné át az igazságügyi tárca vezetését. Ugyanakkor közlik hogy több mint bizonyos, Raczkiewicz belügyminiszter és

Butkiewicz belügyi alminiszter lemondása is, akiknek távozása szintén szoros összefüggésben áll a perrel.

Nagyon érdekes az a hír is, amely szintén a lengyel lapokban látott napvilágot, hogy függetlenül a többi miniszterek lemondásától a lengyel miniszterelnök Kiscialowski helyzete is megingott.

A miniszterelnöknek ugyanis pénzügyi véleménykülönbsége van a lengyel nemzeti bank elnökével. Hogyha a konfliktust nem sikerül elsimítani akkor nem marad más hátra, minthogy beadja lemondását.

Márthy Pál tanár halála

Tg. Mures, január 15.

Az erdélyi magyar tanári karnak mély gyászja van. Hosszu betegség után meghalt Márthy Pál tanár, aki a tg. muresi római katolikus gimnáziumban, valamint a katonaiskolában tanított hosszú éveken keresztül. Márthy Pál egész életében igen értékes munkásságot fejtett ki és a város zenei életéből is mindig kivette részét.

Haláláról szép szavakkal emlékszik meg a bucuresti „Dimineata” is amely azt írja: Márthy Pálról hogy vele egy igen derék tanár megy el aki mindazok körében akikkel érintkezett a legnagyobb szimpatianak örvendett.

Munkásbalesetek a fatelepen

Mercurea Ciuc, január 15.

A barátosi fűrésztelepen súlyos üzembaleset történt, amelynek áldozata Pál Gy. ghimesi munkás. Pál Györgyöt egy leguruló farönk leütötte. A szerencsétlen embert igen súlyos állapotban szállították be a kórházba.

Lugo, január 15.

A manasturi „Forestiera” fatelepen súlyos szerencsétlenség történt. Székely István munkásra rázuhant egy vagon fa. A szerencsétlen munkásnak mind a két lába eltört. Súlyos állapotban szállították be a kórházba.

A csendőrség a gyár vezetőségével karöltve megindította a vizsgálatot.

RÁDIÓMŰSOR

CSÜTÖRTÖK.

Bucuresti: 13: Lemezek. 13,45: Tőzsde. Sport. 13,55: Lemezek. 14,15: Hírek. 14,35: Lemezek. 18: Előadás. 18,15: Kis rádiózenekar. 20: Hírek. 20,15: Anghel Viorica énekel. 20,40: Lemezek. 20,15: Filharmonikusok hangversenye. 22,30: Hírek. 23,45: A zene folytatása. Hírek külföldre. 23,55: Hírek.

Budapest: 7,45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 11,20: Felolvasás. 11,45: Felolvasás. 12,10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli hangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 13,05: Hanglemezek. 13,30: Hírek. 14,20: Pontos időjelzés. 14,30: Salgó Sándor hegedül. 15,40: Hírek. 17,10: Szacellary Györgyné előadása. 17,45: Pontos időjelzés. 18: Gazdasági előadás. 18,30: Jazz. 19: Külügyi negyedóra. 19,55: Strömpl Gábor előadása. 20,25: Az Operaház előadásának ismertetése és 20,30: előadásának közvetítése: Rózsavirág. 21,45: Hírek. 23,10: Hírek. 24,20: Cigányzene. 1,05: Hírek.

PÉNTEK

Bucuresti: 13: Lemezek. 13,45: Tőzsde. Sport. 13,55: Lemezek. 14,15: Hírek. 14,35: Lemezek. 18: Marcu-zenekar. 19: Előadás. 19,15: Marcu-zenekar. 20: Hírek. 20,15: Lemezek. 20,40: Előadás. 21: Albu Sándor hegedül. 21,30: Könyvek, folyóiratok. 21,35: Istratti Edgar énekel. 22: Leipzig. 23: Hírek. 23,15: Vendéglői zene. 23,45: Hírek külföldre. 23,55: Hírek. 24: Rádiózenekar. 1,10: Lemezek.

Budapest: 7,45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 11,20: Felolvasás. 11,45: Felolvasás. 12,10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli hangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 13,05: Balalajka. 13,30: Hírek. 14,20: Pontos időjelzés. 14,30: Szalonzene. 15,40: Hírek. 17,10: Diákfielóra. 17,45: Pontos időjelzés. 18: Freund-Dezső előadása. 18,30: Cigányzene. 19,25: Farkass László dr. előadása. 19,55: Zenei egyveleg. 21,30: Sport. 21,45: A német rádió Európa-hangversenyének ismertetése és 22: hangversenyének közvetítése. 23,05: Hírek. 23,25: Jazz. 24,10: Hanglemezek. 1,05: Hírek.

Fagy fenyegeti a kikelt őszi vetést

Veszélyben van az egész évi termés

Oradea, január 15.

Ebben az évben ez volt az első hidegebb nap. Most történt meg, hogy éjnek idején a hőmérő elérte a zéro fokot és egyes helyeken gyenge fagy volt. A további fagyás aggodalommal töltötte el a gazdákat. Az őszi vetés ugyanis egész Erdélyben kibujt és egyes helyeken több centiméter magasságot is elért.

A nagy fagy beálta előtt feltétlen szükség van arra, hogy bőséges hó hulljon, —

hogy vastag hótakaróval fogadja az őszi vetés fagyot. Ha ez nem következik be, hanem hó nélkül erős fagy jön akkor az egész őszi vetés odavan és a gazdákat mérhetetlen károsodás éri.

Abban az esetben hogyha a nagy fagy előtt hó esne úgy a már kibujt vetés megfelelő védelmet kapna és akkor a jövő évi termés olyan gazdag lesz aminőre emberem lékezett óta nem volt példa.

Nyolc hónapja fosztogatta tőnöke üzletét egy 12 éves kitutó lány

Tizenötezer lej értékű árut lopott össze a sighet-i divatüzletben

Sighet, január 15.

Stern Nándor divatárkereskedőnek felelt, hogy az üzlet 12 éves kifutóleánya gyakran jár be az áruraktárba és ott hosszabb ideig tartózkodik. A napokban megmotozta a kifutóleányt és két ejdugott selyemharisnyát talált nála. A kereskedő feljelentést tett a kisleány ellen, aki a rend-

őrségen bevallotta hogy 8 hónapja fosztogatta az árúkereskedést. Lakásán elrejtve hatalmas mennyiségű harisnyát selyeminget, férfizoknit, nyakkendőt talált a rendőrség mintegy 15.000 lej értékben. A megtevédt kisleányt átadták a fiatakoruak bíróságának.

Falusi féltékenységi dráma Clujmegyében

Agyonszurta szerencsésebb ellenfelét egy legény

Cluj, január 15.

Risca községben tegnap este megdöbbentő gyilkosság történt. Bogos Gavril és Petru Gavril legények között már hosszabb idő óta nagy harag volt. A két legény egy és ugyanazon leánynak udvarolt. Ugy látszik Petre Gavrilának nagyobb szerencséje volt, mert a leány őt tüntette ki kegyeivel. Természetes, hogy Bogos bosszút esküdött a szerencsés udvarló ellen.

Tegnap este a fiatalság a község kocsmájában gyűlt össze. Itt összeütközött Bogos és Petre. A két legény között ismét veszekedés robbant ki amelynek borzalmas következménye volt. Bogos ugyanis szidni kezdte a leányt mire az azt válaszolta, —

hogy tudja miért szidja őt Bogos, mert nem volt szerencséje.

— Csak reád kell nézni — mondotta nagy nevetés közben — és minden leány megundorodik téled.

Ez annyira felbőszítette Bogost, hogy felkapta az asztalon levő kést és többször Petre mellébe szúrta. A szerencsétlen legény vértől borítva esett a földre, míg Bogos menekülni próbált, azonban a kocsmában tartózkodók lefogták és átadták a csendőröknek. Petre Gavrilat kórházba szállították, ahol borzalmas kínok között kiszenvedett.

Bogos ellen szándékos emberölés miatt megindult a bűnvádi eljárás.

Julia ki is használta ezt az önállósá-
gát főként atyjával szemben, aki a leánya
minden szeszélyét ellenvetés nélkül teljesi-
tette. Ezek után igazán nem csodálatos, —
hogy a különben élénk eszű és feltűnően
szép leány, akit a hozományvadászok se-
rege vett körül, szeszélyes és makacs, —
csakis a saját élvezeteivel törődő teremtés
volt, aki nem ismert más akaratot, csak a
magáét.

A nagy tárlat, amelyet meghívott elő-
kelőségek jelenlétében a király személyesen
szokott megnyitni mindig kiváló eseménye
szokott lenni a stockholmi művészi és tár-
sadalmi életnek. Különösen emelte az ün-
nepesség jelentőségét, hogy a nagy díjat, —
amellyel az esztendő legjelentősebb festése-
eti alkotását szokták jutalmazni ezen a ki-
állításán mutatták be a nyilvánosságnak. Az
idél díjnyertes pályaművet Sven Berglund
festményét már megelőzte a híre és min-
denki kíváncsian várta hogy a kiváló alko-
tást, amelyről a beavatottak egész rendki-
vüli elragadtatással nyilatkoztak, közelről
megismerje.

A kiállítási helyiség közelében olyan
nagy volt az autók torlódása, hogy Sönder-
heimék kocsija csak lassan jutott előre. Ju-
liának így bőven nyílt alkalma, hogy szem-
lét tartson a kiállításra igyekvő előkele-
sége között, akik a várakozás percei alatt
a maguk részéről szintén azzal szórakoz-
ta, hogy megnézzék és megzúzzák a mel-
lettük elhaladókat.

Sven Berglundot többen fejismerték a
kiállítás látogatói közül és a bennfentesek
ismét megállapították, hogy nem ok nélkül
emlegetik együtt Sven nevét a gazdag ban-
kárleányával. Irigykedve gondoltak arra, —
hogy a fiatal festő egy fiút alatt ér el a
hírnév és gazdagság birodalmába.

A hozományvadászok serege azonban
az utóbbi időben megritkult mert kezdtek
belátni hogy az erősen favorizált Svennel
nem igen vehetik fel a versenyt.

Sönderheim bankár már elkészült az
öltözködéssel s átsétált a hölgyek lakosztá-
lyába, Julia körül a szobalánya szorgosko-
dott s az utolsó simításokat végezte öltözé-
kén. A szép leány kedvtelven nézegette kar-
csu alakját amelyet anyjától örökölt.

— Nos gyermekem, — szólalt meg Sön-
derheim bankár — látom hogy a verni-
százra ugyancsak kicsípted magad... Nem
is csodálatos, Berglund ur a mai napon na-
gyot szökkent árfolyamában s itt az ideje,
hogy komoly vallomásra bírjad... Még
most sem nyilatkozott?

Julia még egyszer szembenézett magá-
val a tükörben s kis grimaszt vágott a kép-
mása felé:

— Azt hiszed, olyan fontos hogy ezt
az álmodozó fiatalembert megfogjam? Hi-
szen nem mondom, nagyon rokonszenves s
fess, a fogadóestélyünkön nagyszerűen fes-
tene — abban a kis palotában, amelyet
voltál szíves házasságomra megígérni...

— Ezt az ígéretemet állom is — mo-
solygott Sönderheim bankár.

— Bizony apus egyébként is alaposan
be kell nyulnod erszényedbe, ha azt akarod,
hogy Sven Berglund felesége legyek. Két-
ségtelen, hogy Berglund igen előkező svéd
családból származik, akinek a neve meg-
nyitja majd előtted az utat azokba az elő-
kelő társaságokba is, amelyekbe a te ujke-
leti vagyondod nem tudott bejépett szerezni,
ezzel szemben Berglund megköszönően sern-
keres annyit, hogy a szeszélyeimet, kíván-
ságaimat ki tudja elégíteni, ez a feladat
tehát továbbra is reád vár...

(Folytatjuk.)

4. oldal "ERDELYI MAGYARSAĞ"
1936. január 17.

Március 15-ig

Csaknem minden zsidó elhagyja a Saar-vidéket

A római egyezmény értelmében magukkal vihetik
vagyonukat is

Saarbrücken, január 15.

A saarvidéki nagy népszavazás évfordu-
lója alkalmából Warburg várában nagysza-
básu ünnepséget tartottak. Az ünnepségen
Frick birodalmi miniszter Hitler kancellár
névében köszönetet mondott annak a német
népnek melynek szavazata, öntudatos faji
magatartása lehetővé tette hogy az anya-
országgal újra egyesüljenek.

Bürckel dr. körzetvezető beszámolt a

vidék visszacsatolása után történt esemé-
nyekről. A zsidósággal kapcsolatosan meg-
jegyezte hogy a zsidóság majdnem teljes
számmal a Saar-vidék visszacsatolása ellen
szavazott. Ennek következtében ez év már-
cius 1-ig több mint 90 százaléka távozik a
zsidóságnak a Saar vidékről, felhasználva a
római egyezményben számukra biztosított
pénzügyi és vagyoni jogi rendelkezéseket.

Három gyilkosság egy napon Lugoj környékén

A bor és a rossz szomszédság áldozatai

Lugoj január 15.

Lugoj környékén, Severin megyében az
ejmult nap folyamán három gyilkosság törté-
tént.

Căicoava községben Miter Dionisie és
Subtire Vasile gazdálkodók elmentek Miter
unokanővérehez látogatába, aki özvegyas-
szony és teljesen egyedül lakik. Az özvegy-
asszonynál a két gazdálkodó meglehetősen
sok szeszt fogyasztott és amikor elfogyott
a bor Miter Dionisie elment, hogy hozzon
valamelyik kocsmából egy liter bort.

Miután Miter kitétte a lábát a házból,
Subtire szemtelenkedni kezdett az asszony-
nyál, aki elébb tréfára vette a dolgot majd
pedig kénytelen volt erősebb eszközök-
höz folyamodni. Amikor pedig a borral visz-
szajött Miter, elpanaszolta neki, hogy mi-
lyen barátja van. Miter ezen annyira fel-
dühödött, hogy kirántotta kését és szíven-
szúrta barátját. Subtire a helyszínen ki-
szénvedett.

A gyilkost a csendőrség letartóztatta.

A második gyilkosság Jena községben
történt. Guta Trandafir és Blidaru Achim
gazdálkodók szomszédok voltak. Valamin
összeveszték és a kerítésen keresztül szúrták
egymást. Amikor a szomszédja valami su-
lyos gorombaságot mondott Trandafir Guta
felkapta a fejszéjét keresztül hajította a

kerítésen. A fejsze Bjidaru hasát találta és
felhasította azt úgy, hogy a szerencsétlen
ember belei kifolytak.

Trandafir a gyilkosság elkövetése után
önként jelentkezett a csendőrségen, amely le-
tartóztatta.

A harmadik, amely szerencsére nem
végződött halálesséttel, Domasna községben
történt. Buru Jancu és sógora Durda Ist-
ván között verekezés kezdődött. A vereke-
dés során Durda Stefan késsel többször
melleszúrta Burut. Szerencsére a sebek
egyike sem életveszélyes. A gyilkossági ki-
sérlet elkövetése után Durda megszökött. A
csendőrség körözést adott ki ellene.

Töltőtoll javításokat

minden márkához gyorsan és olcsón vállal

Pásztor Ede

papír és írószertárháza

A bíróság, amely Roosevelt ellen szavazott

Az Egyesült Államok legfelsőbb szövetségi bírósága alkotmányellenesnek mondta ki
Roosevelt mezőgazdasági törvényét. A határozat nagy feltűnést és zúgást keltett
az Amerikában.

Letartóztatási parancs Robu Cuzista képviselő ellen

Foglyul ejtettek a cuzisták két volt nemzeti parasztpárti minisztert

Bucuresti, január 15.
Ma tartják Suceava megyében a szenátorválasztást, amely a nemzeti parasztpárt és a Goga-Cuza alakulat nagy erőpróbája. A választási küzdelem hatalmas propagandával folyt le az egész megyében. A suceava megyei eseményekről a belügyminiszter hivatalos jelentést adott ki, amely a következőket tartalmazza:
Ghelveanu és Sauciu Saveanu volt nemzeti parasztpárti miniszterek több párt-hívével Stupca községbe igyekeztek autók

kal. A község határában négy teherautó állta útjokat amelyekről több fiatalember ugrott le, a volt minisztereket a teherautókra hurcolták és elrobogtak velük. Suceavában azután a cuzisták elengedték foglyaikat.

A hatóságok azonnal megindították a vizsgálatot és körülbelül száz cuzistát letartóztattak. Kiadták a letartóztatási parancsot Robu képviselő ellen is.

Haldoklik a turdai véres dráma harmadik áldozata is

Még mindig nem lehetett kihallgatni és így nem sikerült felderíteni a rejtélyes gyilkosság és öngyilkosság hátterét

Turda, január 15.
Beszámoltunk arról a rémdrámáról, amely Turdán történt és eddig két ember életét követelte áldozatul. Ismeretes, hogy Pichler Károly 68 éves állás nélkül gépész revolverével agyonlőtte Naszódin Andrást mentőgyári asztalos halálosan megsebesítette Naszódinét, majd haza rohant és önmagával is végzett. A két férfi meghalt, az asszony pedig halálát vívódik a kórházi ágyon anélkül, hogy vallomással a dráma-ra, amelynek hátterét ezideig még senki sem sejt, valami fényt derítene.
A tragédia két áldozatát vasárnap délután helyezték örök nyugalomra. Pichler Károly temetése a kórház halottasházából

ment végbe ahol az orvosok előzetesen a boncolást megejtették. Naszódin a Ciosca-11. 3 szám alatti földszintes kis házból ahol a végzetes estéig békében élt feleségével, délután 4 órakor temették nagy részvét mellett.

Naszódin állapota még mindig nagyon súlyos.

A szerencsétlen asszony testben, lélekben összetörve fekszik a kórházi ágyon. Sebesülése következtében (a golyó, amely a nyakon hatolt be, átütötte a nyelvet és úgy az alsó, mint a felső állkapcsot összetörte), nem tud beszélni és így egyelőre még homályban vannak a dráma közvetlen indító okai.

Elfogta a csendőrség az Episcopián garázdálkodó rablóbandát

Hetek óta tartották rettegésben a határmenti falu lakosságát

Episcopia, január 15.
Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy Episcopia községben rablóbanda garázdálkodik, amely vakoságos terror alatt tartja a lakosokat. A banda tagjai vakmerőségükben már odáig mentek, hogy legutóbb a kora esti órákban a nyílt utcán támadták meg a falu egyik jómódú gazdálkodóját.

A csendőrség a legerélyesebb nyomozást vezette be a banditák ártalmatlanná tételére és ezt a munkálkodásukat tegnapra siker is koronázta, mert sikerült elfogniok a banda tagjait hat cigány személyében: Varga Péter, Varga Sándor, Endre Tódor, Rézmiyes Gusztáv, Grébenar Petru és Bodis Mihai a banda tagjai, míg a bandavezér Zilahy Péter egyelőre szökésben van.

A csendőrség megállapítása szerint a banda rengeteg lopást és fosztogatást követett el az elmúlt évek során. Három pincét és több lakást fosztottak ki, ezenkívül megölték Lovadi Lajost az utcán és többekkel összeverték, majd kirabolták. De megállapította a nyomozás azt is, hogy a banda nemcsak Episcopián, hanem több más községben is működött, sőt néhány betört Oradeán is elkövetett.

A 6 banditát a csendőrség az oradeai rendőrségnek adta át, míg a szökésben lévő bandavezér kézrekerítésére folyik a

nyomozás. A rendőrség tovább folytatja a banditák bűnjajstromának összeállítását, amely után átadják őket az ügyészségnek.

A banditák ártalmatlanná tétele Episcopián nagy megnyugvást keltett.

Hét ember halála a dinamitraktár robbanásánál

Madrid, január 15.
Barabanta spanyol városkában felrobant a dinamitraktár egy lakóház összeült mig hét ember az életét veszítette.

Ítélet előtt a Stavisky-per

Páris, január 15.
A több mint két hónap óta folyó tárgyalás a hírhedt Stavisky ügyben most befejeződött. Az esküdtek holnap kezdik meg tárgyalásaikat. Az esküdteknek egyébként igen nehéz dolguk lesz. Ugyanis több mint 1000 kérdésre kell választ adniok. Ez óriási munka mert a törvények szerint addig nem mozdulhatnak ki a tárgyaló teremből, míg minden kérdésre választ nem adnak. Gondolják, hogy három napot fog igénybe venni az esküdtek tárgyalása, amely után sor kerül majd az ítélet kihirdetésére.

Amerikában naponta ezrével hagyják el a meggyógyult betegek a kórházakat és klinikákat

Amerikában, ahol nemrégiben felfedezték azt az új csodanövényt amelyből a ma már világhírűvé vált „Gastro D” készül az állami kórházakban és klinikákon, régi, idült gyomor- és bélfekélyeknek, valamint epe-, vese- és májbajoknak, ideges fejfájással járó álmatlanságnál, szédüléseknél, hányingernél, stb. a Gastro D. kezeléssel rendkívül kedvező eredményeket értek el. Így a betegek ezrei — pár heti kezelés után — tökéletesen kigyógyulva hagyják el az intézeteket. Számokkal ki nem fejezhető az a gazdasági előny amit a munkaképesség visszanyerése és a gyors gyógyulás jelent egy államnak, mint az egyéneknek. Nem is beszélve arról hogy mennyi szenvedéstől menti meg a betegek tízezreit a Gastro D. kezelés.

A „Gastro D” ma már nálunk is kapható és 130 lej utánvét ellenében küldi: E Császár gyógyszerháza, Bucuresti Calea Victoriei no. 124.

Másfél éves gyermek tűzhalála Bihormegyében

Oradea, január 15.
A bihormegyei Inand községben halálos gyermekszerencsétlenség történt. Sándor Péter 18 hónapos kisfiú a tűzhely mellett játszadozva összeégett és kiszénvedett. A csendőrség telefonon tett jelentést az ügyészségnek amely elrendelte a vizsgálatot a gondatlan szülők ellen.

Folyik a választási harc Görögországban

Athén, január 15.
Görögországban változatlan hevesességgel folyik a választási küzdelem. Venizelos és Kaldanisz pártjai állanak egymással szemben és az a vélemény alakult ki hogy a választási küzdelemből Venizelos kerül ki győztesként.

Kérje minden olvasónk az „Erdélyi Magyarság” 1936. évi naptárát a bizományostól. Ara 5 lei!

Robbanás egy német bányában

Berlin, január 15.
A németországi Eschweibe bányák egyikeben bányajégrobbanás történt. Három ember a robbanás következtében meghalt.

Lengyel csekkhamisitókat keresnek Bucurestiben

Varsó, január 15.
A rendőrség egy dollár és fontcsekkhamisitó bandát leplezett le. Kettőt sikerült letartóztatni. A banda négy tagja azonban átszökött a román határon és Bucuresti felé vette útját. A lengyel hatóságok átírtak a román rendőrségnek, ahol szintén köröznek a csekkhamisitók után.

Időjárás

Gyengébb légáramlás. Északkeleten még lehetnek záporosók, illetve éjjel és a hegyeken kisebb záporoszerű havazások. Ismét erős éjjeli fagy, a nappali hőmérséklet valószínűleg alig változik.

5. „ERDELYI MAGYARSÁG”
1936 január 17.

Harmincezer lejt sikkasztott a köztisztasági üzem egyik pénzbeszedője

Néhány nappal ezelőtt a köztisztasági üzem igazgatósága bünvádi feljelentést tett Turcut Teodor pénzbeszedő ellen, aki néhány hónap óta áll az üzem szolgálatában. A feljelentés szerint Turcut Teodor 31,596 lejt inkasszált köztisztasági díjakban, a behajtott taxákkal azonban nem számolt el hanem a pénzt a maga céljaira költötte el.

A vizsgálóbíró elrendelte letartóztatását

A feljelentés alapján Popoviciu Mihai tegnap délelőtt kihallgatásra idézte be Turcut Teodort és a kihallgatás befejezése után

elrendelte előzetes letartóztatását.

Turcut Teodort még tegnap délelőtt átkísítették az ügyészség fogházába. A vizsgálóbíró letartóztatási végzése ma kerül a törvényszék elé megerősítés végett.

Ülést tartott a liberálispart bihormegyei végrehajtóbizottsága

Juca belügyi alminiszter lesz Bihormegye szenátora

A liberális part bihormegyei végrehajtóbizottsága tegnap délelőtt ülést tartott Mosoiu Tiberiu elnöke alatt. Az ülésen foglalkoztak a bihormegyei községi tanácsok közelgő szenátorválasztásával és egyhangulag elhatározta, hogy Juca belügyi alminisztert jelölik Negulescu szenátor helyére. (A választás valószínűleg azért esett Juca alminiszterre mert a helyi szervezetben

nagyon sok volt az önjelölt. Szerk.)

A párttagozat főtitkárává az elhunyt Negulescu tábornok helyére Fodor Péter képviselőt választották meg.

Az ülés végén Mosoiu Tiberiu az újságíróknak kijelentette, hogy a hátralevő községi és városi tanácsválasztásokat a lehető legrövidebb időn belül megtartják.

Négy szavazattal egy ellenében felmentette az oradeai tabla a halálosvégi mű étel vádolt dr. Wilkovits Béla salmari orvost

Az oradeai tabla második szekciója tegnap tárgyalta nagy érdeklődés mellett azt a bűnügyet, amelynek vádlottja dr. Wilkovits Béla satumarei orvos.

Még 1934 május 5-én történt, hogy Gyimes Dezsőné satumarei uriasszony felkereste dr. Wilkovits Béla nőorvost, akivel megvizsgáltatta magát. Az orvos megvizsgálta a beteget és megállapította, hogy kezdődő abortusa van, amelynek tüneteiből megvizsgálásához még egy orvos kell. Meghagyta az uriasszonynak hogy jöjjön 8-án, Gyimesné el is jött dr. Wilkovits Béla-hoz, ahol már ott volt dr. Grosz Jenő körházi orvos. A két orvos megvizsgálta a beteget és megdöbbenve állapította meg, hogy Gyimesné halott gyermeket hordoz a testében. Három napig az orvos rendelője mellett levő szobában ápolta, de mivel a beteg láza 11-én 39.1 fokra emelkedett, — azonnal kórházba vitette, ahol dr. Lükő Béla megoperálta.

Az operáció után Gyimesné jobban lett azonban május 19-én meghalt.

Az ügy a satumarei ügyészség tudomására jutott, amely megindította az eljárást. A holttestet felboncolták és megállapították, hogy az asszony halálát általános vérmérgezés okozta. Dr. Wilkovits Béla az ügyészség letartóztatta és az eljárást ejlene tiltott műtét és gondatlanságból eredő emberölés miatt megindította.

A törvényszék annak idején felmentette dr. Wilkovitsot a súlyos vád alól.

Az ügyész felbbezése folytán került az ügy a tabla elé, amely tegnap tárgyalta az ügyet. Újból kihallgatták dr. Wilkovits Bét, aki újból ártatlanságát hangoztatta.

Ezután sor került a perbeszédre. — Jonescu táblai főügyész nagyhatású vádbeszédet tartott és erősen ostromozta azokat az orvosokat, akik hivatásukról megfeledkezve ahelyett, hogy az emberi életet adják, emberi életet vesznek el.

— Megdöbbenő tünet ez — mondotta Jonescu főügyész — sok gyermek természetes halállal hal meg, de azokat, a gyermekeket, aki élni akarnak, meggyilkolják.

Dr. Bleda Vasile beszélt elsőnek a vádlott védelmében és a tárgyi okokat fejtegette, amelyek szükségessé teszik a felmentést.

A jogi részt dr. Zigre Miklós fejtegette s mind a kettő a felmentő ítélet megerősítését kérték.

A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette határozatát, amely szerint a tabla ötös tanácsa 4 szavazattal egy ellenében megerősíti a satumarei törvényszék ítéletét.

Jonescu főügyész megnyugodott az ítéletben azonban az áldozat férjének képviselője Balsan ügyvéd felfolyamodást jelentett be a semmitőszékhez.

SZINHÁZ

Csütörtök délután 5 órakor: LILIOM. Egy csirkefogó élete és halála. Molnár Ferenc életképe. Olcsó helyárakkal!

Csütörtökön este 9 órakor a Katholikus Körben: VIKI. Bónyi Adorján zenés vígjátéka Trillap Ilonkával a címszerepben. Olcsó helyárak!

Péntek este 9 órakor: Érettségi. Fodor László világsikerű vígjátéka. Rendes helyárakkal.

Szombaton délután 3 órakor: Nagy gyermekek előadás. Aladás nem számár. Énekes, zenés táncos gyermek darab. Kardos Éva és Halmos fivérek főléptével. Minden gyermek ajándékot kap.

Szombaton 6 órakor: A Nagy szerelem Molnár Ferenc színműve. Olcsó helyárak.

Liliom egy csirkefogó élete és halála ma, csütörtökön délután 5 órakor. Molnár Ferenc világsikerű színjátéka a Liliom egy csirkefogó élete és halála kerül színpadra.

csütörtökön délután öt órakor olcsó helyárakkal.

Viki a Kath. Körben 13 és 20 lejes helyárakkal ma, csütörtökön este lesz a színház műsorán Trillap Ilonkával a címszerepben.

Érettségi — pénteken este. A nagy sikerre való tekintettel a színház igazgatósága péntek estére is műsorra tűzte Fodor László nagysikerű vígjátékát az Érettségit Forgács Sándor rendezésében, rendes helyárakkal.

A 9-ik osztálysorsjáték III. osztályának főbb nyereményei

Matca! Egymillió: 62.662. 500 ezer: 46.950. 200 ezer: 28035. 100 ezer 25.779. 64.149. 50 ezer: 31.139,52.880. 38.601, 60.651. Végződők: 16. 86, 88.

Anexa: Egymillió: 188.050. 250 ezer: 115.209. 100 ezer: 279.019, 283.819. 50 ezer: 143.224, 161.798, 296.810. Végződők, 605, 345 536, 846, 497, 283, 513, 340 430 704 805.

Mozgósínházak műsora

Apolló: Nászéjszaka.

Fórum: Az áruló.

Heymann: Anna Karenina.

APRÓHIRDETÉSEK

Forgalmas borbély üzlet vezető hiányában eladó. Nagy, Str. Tache Jonescu 5. szám. 4201

Fiatál urilány diszkrét uriember barátságát keresi. Első lépés jelige.

Tisztességes, szorgalmas 28 éves éves izraelita fiatalember nősülés céljából megismerkedne egy szerény igényű tisztességes zsidó hajadonnal, akinek kevés hozománya is van. „Csak tisztességes” jeligére kérek választ a kiadóhivatalba. 4188

Román-magyar kiasszony! II. osztályos leányka mellé délutánra keresetetik. Ajánlatot „Komoly” jeligére kiadói körünk. 4182

Piaci árúst naptárak és kalendáriummok árusítására felvesszünk. Cím a kiadóhivatalban.

Perfektül főzni tudó bejáró szakácsnő ki diétás főzést is érti felvételük. Cím a kiadóhivatalban. 4083

Eladó 2 nagyobb festékes hordó. Cím a kiadóhivatalban.

Zongorát bérelnék Str. Duca 9. Telefon 974. szám. 4175

Eladó egy topolya-betűtes vígjáték köris fa betűtes hajó. Str. Constantinescu 23. Köblös-telep. 4196

Mig a készlet tart! Magyar-Román, Román-Magyar zsebszótár. Ára 10 lej Pásztor papíráruházában, P. Mihai Viteazul 4. 4174

Flatai, ügyes szobalányt február 1-re keres dr. Kádárné Alea Romei 2. 4168

3 szobás fürdőszobás lakás — eseeleg butorozva, — azonnalra kiadó. Str. Denisianu 19. 4032

Makulatura újságpapír kapható nagyban és kicsinyben Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

Alkalmazottak bejelentési nyomtatvány kapható Pásztor papíráruházában, Piata M. Viteazul 4.

Vidéki fiatal párt szakmányos vincelelérnek keresek. Grosz, str. Rimanóczy 5. 4147

Az Erdélyi Magyarság terjesztésére keresünk az ország minden városában és községében megbízható ügyes egyéneket. Ajánlatot kérünk a kiadóhivatalhoz intézni.

Mindenes takarítónőt kis családdal keresek. Dr. Békefi, Str. Pavel 20. 4194

PÁSZTOR-NYOMDA, ORADEA

Telefon: 380.

„ERDELYI MAGYARSÁG”

1936 január 17.